

Tong yulduzi

Vatan yagonadir,

Vatan bittadir!

N:17 (67078)

2016-yil

25-aprel

www.tongyulduzi.uz

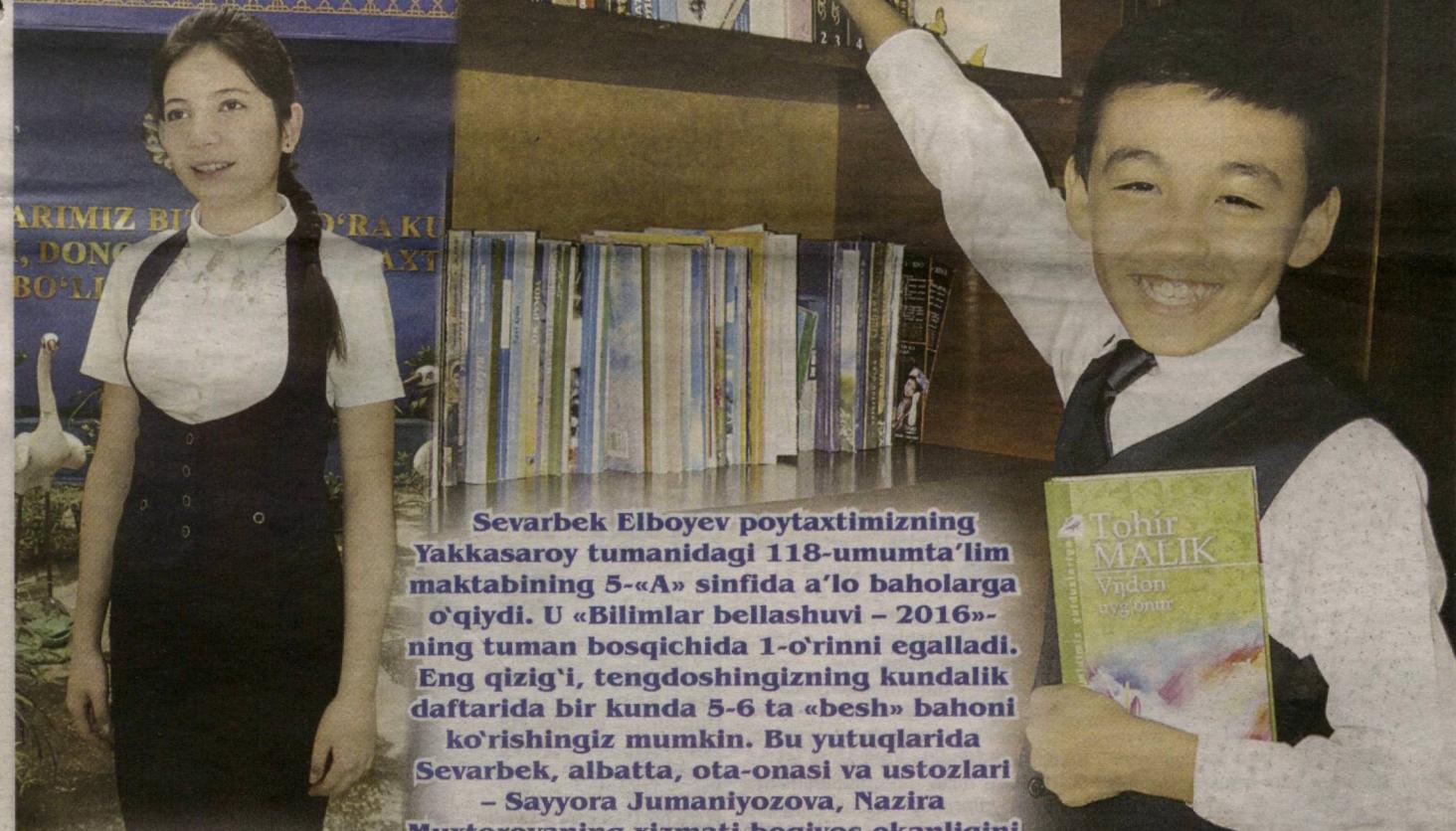
Gazeta 1929-yil 1-avgustdan chiqsa boshlagan

O'zbekiston Respublikasi bolalar va o'smirlar gazetasi

ISSN - 2010-6092

Kitob olami

Tanishaylik: MEN – KIJOB,
Asl bilimlarga kon.
Boylik bezay behisob,
Bo'lsang agar qadzdon.

Sevarbek Elboyev poytaxtimizning
Yakkasaroy tumanidagi 118-umumta'l'm
maktabining 5-«A» sinfida a'lo baholarga
o'qiydi. U «Bilimlar bellashuvi – 2016»-
ning tuman bosqichida 1-o'rinni egalladi.
Eng qizig'i, tengdoshingizning kundalik
daftarida bir kunda 5-6 ta «besh» bahoni
ko'rishingiz mumkin. Bu yutuqlarida
Sevarbek, albatta, ota-onasi va ustozlari
– Sayyora Jumaniyozova, Nazira
Muxtorovaning xizmati beqiyos ekanligini
ta'kidlaydi.

Poytaxtimizning
Sergeli tumanidagi
300-IDUMning
9-«A» sinf o'quvchisi
Ozoda Bozorboyeva
ona tili va adabiyot
fanidan III
bosqich shahar
olimpiadasida
1-o'rinni egalladi.

Mustaqilligimizning 25 yilligiga bag'ishlab
o'tkazilayotgan «Biz - buyuk yurt farzandlarimiz»
shiori ostidagi yoshlar festivali Buxoro viloyati
hamda Qoraqalpog'iston Respublikasida ham katta
tantana bilan nishonlandi.

BIZ - BUYUK YURT FARZANDLARIMIZ

Qoraqalpog'iston Respublikasida bo'lib o'tgan yoshlar festivali qoraqalpoq yoshlariiga unutilmas onlarni hadya etdi. «Deputat va yoshlar», «Biz sog'lom turmush tarafdomiz», «Hech kim mehr va e'tibordan chetda qolmasin» kabi mavzulardagi tadbirlar yoshlarga yanada ko'tarinki kayfiyat bag'ishladi.

Elli qal'a tumanidagi 18-bolalar musiqa va san'at muktabida o'tkazilgan «Yoshlar jonli ijro tarafori» loyihasi doirasida o'quvchilar O'zbekiston va Qoraqalpog'iston Respublikasida xizmat ko'satgan artist Jenisbek Piyazov bilan uchrashdilar. Opera xonandasini

shahridagi 10-maktabda, Buxoro tumanidagi 7-bolalar musiqa va san'at muktabida, shuningda, G'ijduvon, Shofirkon, Vobkent, Peshku, Romitan kabi tumanlardagi ta'lim muassasalarida ham o'tkazildi. Unda «Kamolot» kutubxonasi, «Ommaviy madaniyat» va yoshlar, «Odam savdosi - davr muammosi», «Diniy ekstremizm va terrorizm - yoshlar kelajagiga tahdid» kabi 18 ta loyiha doirasida milliy mentalitetimizga yot g'oyalarning salbiy ta'siri, inson qadr-qimmati, osoyishitalik va tinchlikni asrab-avaylash kabi mavzularda taqdimot, aksiya va videoroliklar namoyish etildi.

yosh san'atsevarlarga jonli ijro va uning sir-sinoatlari haqida gapirib berdi.

Bu kabi davra suhabatlari Nukus shahrida, Chimboy, Qo'nig'irot kabi tumanlarda ham bo'lib o'tdi.

Ayniqsa, «Bu menin Vatanim!» loyihasi, Prezidentimizning «Ona yurtimiz baxt-u iqboli va buyuk kelajagi yo'llida xizmat qilish eng olly saodatdir» kitobining mazmun-mohiyatiga bag'ishlangan davra suhabati, shuningdek, taniqli san'atkorlar, pedagog va olimlar, mahalla faollari bilan bo'lgan uchrashuvlar yoshlar qalbida yorqin taassurot qoldirdi. Ularni el-yurtga munosib, Vatanga sodiq inson bo'lishga undadi.

F. SOYIBJON qizi

SUV - HAYOT MANBALI

Biz turmushimizni

suvsiz tasavvur eta olmaymiz.

Suv bo'lmayan joyda hayot ham

bo'lmaydi. Jonzotlar ham, o'simliklar ham suv bilan tirik. Lekin u bitmas-tuganmas manba emas.

Shu bois, suvni qadrlashimiz kerak. Qadimda bobolarimiz ariq qazib, hovuzlarda suv saqlashgan. Hovuz chetlariiga ekilgan tollar suvni sirigib ketishiga yo'll qo'yagan. Tolning ildizlari suvni ifloslantirgan. Suvni bulg'agan odam esa jazolangan ekan.

Hammaga ravshanki, tabiatda biz uchun suvdan ham qimmatli, muqaddas ne'mat yo'q. Hayotimizning farovonligi, sog'lom turmush tarzimiz, a trof - muhit go'zalligi va tozaligi

bilan bog'liq. Arzon energiya olish, yerlarni o'zlashtirish, ayniqsa, dehqonchilikni kengaytirish, shahar va qishloq aholisini ozuqa bilan ta'minlash, sanoatkorxonalarining ishini me'yorashtirish, baliqchilik xo'jaligini yuksaltirish va boshqa ko'plab hayot choradabirlari suvsiz tasavvur etib bo'lmaydi. Xalqimiz orasida hikmatli maqol bor: «Suvga qarab tuflama, suvgaga qarab supurma».

Aziz tengdoshlarmi, beباho boyligimiz bo'lgan suvni qadrlash, tabiatni asrash va suvni tejash har birimizning burchimizdir.

**Yulduzxon MAHMARIZAYEVA,
Samarcand viloyati, Ishtixon tumanidagi
13-umumta'lim muktabining 6-sinf
o'quvchisi**

YOSH MATEMATIK

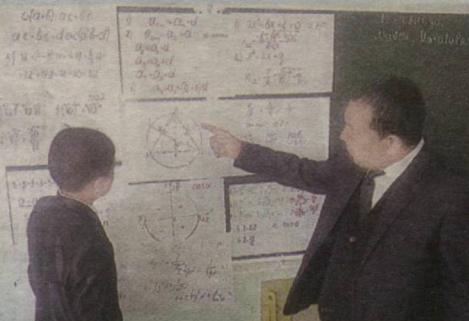
Muslimbek Abdujabborov Namangan viloyati, Yangiyo'rg'on tumanidagi 47-umumta'lim muktabi o'quvchisi, Hozirda 7-sinfda ta'lif olayotgan tengdoshingiz namunali xulqi va fanlarni o'zlashtirishda faolligi bois surati «A'lochilar taxtasi»ga qo'yilgan.

Muslimbek matematika fanidan turli tanlovlarda qatnashib, faxrli o'rinnlari egallab kelmoqda. Yaqinda bo'lib o'tgan «Bilimlar bellashuvi»ning tuman bosqichida yana 1-o'rinni egalladi.

Har bir darsni tashkillashtirish o'qituvchidan yuksak mahorat talab etidi. Ayniqsa, sinfdagi o'ta ziyorak va talabchan o'quvchilar bo'lsa, bu pedagog zimmasiga ikki karra mas'uliyat yuklaydi, — deydi matematika fani o'qituvchisi Vohidjon Sariboyev. — Muslimbek ana shunday o'quvchilarimidan. Masala va tenglamani yechishning ikki xil usulini bir vaqtning o'zida o'zlashtirishga harakat qiladi. U kelajakda xalqaro olimpiadalarda qatnashishni orzu qiladi.

Muslimbek elektron kutubxonadan foydalanishni o'rganib olgan. Kelgusida malakali dasturchi bo'lishni niyat qilgan qahramonimiz ustoz Sardorbek akadan informatika saboqlarini chuqur o'zlashtirib kelmoqda.

Yosh iste'dod egasining barcha orzulari amalga oshishi shubhasiz, chunki serg'ayrat odamlarga omad hamisha yor bo'ladi.

NURBEK

KITOB – ishonchli do'st, ma'naviy hamroh

Suhbatdoshimiz –
«O'zbekiston» NMU
direktorining nashriyot ishlari
bo'yicha birinchi o'rinosbari,
O'zbekiston Respublikasida xizmat
ko'rsatgan jurnalist Ashurali
JO'RAYEV.

Ashurali aka, suhbatimizni nashriyotda bolalar uchun chop etilayotgan kitoblardan boshlasak.

Suhbatimiz avvalida, shuni quvонch bilan aytish kerakki, 2015-yildan boshlab, nashriyotda Bolalar adabiyoti bo'limi ochildi. Endilikda turli mavzudagi bolalarbop kitoblarni ko'plab nusxada chop etish imkoniyati yaratildi.

Agar o'tgan yili 600 ga yaqin nomdag'i kitoblar chop etilgan bo'lsa, ularning eng katta qismi b o l a r g a mo'ljallangan.

S o ' n g g i
yillarda ayrim

nashriyotlarda bolalar uchun bir xil bilan ishlashni ham nomdag'i va mavzu jihatdan uddalasin. Lekin bu jarayon bevosita ota-onalar ustozlarning kuzatuvi va ishtirokida bo'lsin. Shunga vaqt ajrataylik.

Har yili «Respublika kitob bayrami»ning muntaza m o'tkazilayotgani

Bola tarbiyasida kitobning o'rni nimalardan iborat, deb o'ylaysiz? Kompyuter o'yinlari va internetga ruju qo'yayotgan bolalarga qanday tavsiyalar berasiz?

Bu haqda juda ko'p yozilgan, aytigan. Ayniqsa, bola tarbiyasida kitobning o'rni bebaholigi qayta-qayta e'tirof etilgan. Hozirgi davrda hamma gap bolani kitobga qaytarish, kitobni sevishga o'rgatish kabi dolzarb masalani hal etishga qaratilgan. Ochig'ini aytish kerakki, bolalarimizning kitobdan biroz uzoqlashgani rost. Buning sabablarini ayrimlar kompyuter bilan izohlasa, boshqalar internet va internet-kitoblar bilan bog'laydi. Buning sabablarini ko'p...

Lekin «Bolalarimiz kitob o'qimay qo'ydi, kitobdan uzoqlashib boryapti», deb qayta-qayta takrorlashdan foyda yo'q. Biz qanday bo'lmasin, farzandlarimizni

kitobni sevishga o'rgatishimiz kerak. Agar ular kitobdan uzoqlashayotgan bo'lsa, biz kattalar aybdormiz, deb o'ylayman.

Mayli, bola kompyuter ilmini chuqur o'rgansin, internet

O'quvchilarini kitobxonlikka yanada jalb etish uchun:

*maktablarda
«Sinfdan tashqari o'qish»
an'analarini rivojlantirish lozim.*

*Oilaviy
kitobxonlikni davom ettirish, oila davrasida bobo-buvilar, ota-onalar o'qigan kitoblari haqida farzandlari, nabiralariga gapirib bersalar, ayni muddao bo'lardi.*

*«Men, ota-onam, bobom va bувим – kitobxon oila – 2015»
ko'rik-tanloving Respublika bosqichi g'olibilar Feruza Egamberdiyeva va Vaziraxon Zaynabiddinova*

Z. MAMATQULOVA o'lgan suratlari

aziz farzandlarimizni kitobning sirli, sehrli olamiga qaytarayotir. Kitobning ko'zga ko'rinas, bevosita o'ziga tortadigan qudratli kuchi bor. Agar o'quvchi bir marta kitob bilan oshno bo'lsa, unga umrbod bog'lanib qoladi. Albatta, bu asarning mazmuniga, mavzusiga va yuksak iste'dod bilan yozilganiga ham bog'liq.

Bu borada nashriyotda qanday ibratli ishlar amalga oshirilmoqda?

Yuqorida aytigan kitob bayramarida faol ishtirot etyapmiz.

Nashriyotimizda kitoblari chop etilgan taniqli bolalar ijodkorlari bilan ijodiy uchrashuvlar, yangi kitoblar taqdirmoti muntazam tashkil etiladi.

Kitobxonlikda oilaning o'rni haqidagi fikrlaringiz bilan o'rtoqlashsangiz.

Farzandlarimizni kitobni sevishga, qadralashga o'rgatishda oilaning o'rni juda yuksak. Ota kitob o'qisa, ona kitobni sevs – bolaning kitobga mehr

aytsam, gazeta sahifalari yetmay qoladi. Yaxshisi, nashriyotimiz tomonidan chop etilayotgan yangi kitoblarni kuzatib borgan ma'qul. O'shanda birov o'nta, birov yigirmata, boshqa birov undan-da ko'proq kitob tanlab olar...

Shunday bo'lsa-da, savolningida so'ralgan kitobni aytib o'tmoqchiman: Oybekning «Na'vevoy» romani, Lyusen Kerennaing «Amir Temur saltanati» (ilmiy ommabop asar), Usmon Hosilning «Odathnom» kitobi, Abu Rayhon Beruniyning «Qadimgi xalqlardan qolgan yodgorliklar» («Asari al-boqiya») asari, Ubaydullo Uvatovning «O'zbekiston – buyuk allcmalar yurti», Halima Ahmadning «Yashil», Po'lat Mo'minning «Topgan topaloq», jahon adabiyotining eng sara hikoyalari jamlangan «Atirgulning tikoni» kitobi, Qirg'iz xalq eposi «Manas», Zuhriddin Isomiddinov tarjimasi va taniqli tarjimon Ibrohim G'afurov tarjima qilgan F. Dostoyevskiyning «Iblislar» romanini aytib o'tishni lozim topdim. Bular yuqorida aytganimdek, dengizdan tomchilar, xolos.

Rejamizdag'i asosiy kitoblar bolalarga atalgan. Masalan: Anvar Obidjon, Tursunboy Adashboev, Safar Barayev, G'ulom Shomurod, Vali Ahmadjon, Abdurahmon Akbar, Kavsar Turdiyeva, Dilshod Rajab, Muhabbat Hamidova, Dilfuza Shomalikova, O'rød Saidov, Bahrom Akbarov, Dilfuza Kamoljonova singari turli avlodga mansub ijodkorlarning asarlari chop etishga tayyorlanayotir.

«Tong yulduzi» o'quvchilariga tilaklarining...

– Ular o'z gazetalarini sevish bilan birga, kitobga ham jiddiy mehr qo'yinsinlar.

Kitob ularning i s h o n c h l i do'sti, haqiqiy m a ' n a v i y h a m r o h i g a a y i a n s i n .

Inson uchun k i t o b d a n yaxshi do'st b o ' l m a s i l i g i a l l a q a c h o n i s b o t l a n g a n haqiqat. Bu haqiqatni unutishga esa, aslo haqqimiz yo'q!

Shavkat KAZAKBAYEV suhbatlashdi

kollejida o'qyidi. Ular o'qigan kitoblari bo'yicha oila davrasida savol-javob qilishadi. Kim g'olib chiqsa, maxsus oilaviy mukofot bilan taqdirlanadi. Agar farzandlardan biri savollarga to'liq javob bera olmasa, kitobni yana qayta o'qyidi.

Bu yil chop etilishi mo'ljallanayotgan o'nta badiiy kitobni sanab o'tsangiz...

Nega endi o'nta?.. Bu yil nashriyotimiz mingdan ortiq nomda kitob chop etishni rejalashtirgan. Agar ushbu rejaning yarmini

SHOGIRDIM G'OLIB BO'LDI

Bugungi

kunda 3288 nafar o'quvchi ta'lif

olayotgan poytaxtimizdagi 300-IDUM ona tili va adabiyot fani o'qituvchisi Dilorom Haydarova tahririyatga qo'ng'iroq qilib, o'quvchim shahar olimpiadasida g'olib bo'ldi va imtiozli sertifikatni qo'lga kiritdi, deya suyunchilaganida, biz ham ustozni samimiyl qutladik. Yo'limiz tushganda esa bu maskanda bo'lib, ularning quvonchiga sherik bo'ldik.

— Ona tili va adabiyot faniga juda qiziqaman, — deydi g'olib bo'lib ustozini quvontirgan 9-«A» sinf o'quvchisi Ozoda Bozorboyeva. — Badiylit kitoblarini mutolaa qilishni yaxshi ko'rman. Pirimqul Qodirovning tarixiy romanlarini o'qib, olam-olam taassurotlarga ega bo'ldim. Oybekning «Navoiy», Asqad Muxtorning «Chinor», Said Ahmadning «Ufq» romanini yaqin kunlarda o'qib chiqishni rejalashtirib olgandan.

— Ozoda o'tgan yili «Konstitutsiya — baxtimiz poydevori» nomli ko'rik-tanloving respublika bosqichida «Eng chiroyi insho» nominatsiyasi g'olib bo'lgan, — deydi Dilorom opa faxr bilan. — 5-sinfdan buyon maktabimizdagi «Zulfiyaxonim qizlari» to'garagi a'zosi. Eng sevimli joyi — maktab kutubxonasi. Orzusi esa adabiyotshunos bo'lismi.

O'quvchilarni ohanraboday o'ziga

Bo'stonliq tumani, Sijjak qishlog'idagi 43-umumta'lif maktabi so'lim tog' bag'rida joylashgan. Maktab ostonasiga qadam qo'yishingiz bilanoq, yam-yashil manzarali daraxtlar, turfa gullar e'tiboringizni tortib, kayfiyatizingizni ko'tarib yuboradi.

ISTIQLOL FARZANDLARI

Bu yerda ilk nigohimiz qollarida daftarkitoblar ko'tarib olgan, xursandligi yuzko'zidan sezilib turgan — Doniyor, Otobek va Dilshodaxonga tushdi. Ular baravariga salom berib, bizga peshvoz chiqishdi. O'quvchilardan xursandchiliklari sababini so'radik. O'quvchilar o'tgan choraklarni muvaffaqiyatlari yakunlashibdi. Bitiruvchi sinf o'quvchisi Dilshodaxon Quadratillayeva sportga ham qiziqar ekan. «Kamolot» YOIH tomonidan o'kazilgan shaxmat bo'yicha sport musobaqasida viloyat bosqichi g'olib bo'libdi, buning ustiga, ijodkor ham ekan, she'rlaridan namunalalar o'qib berdi.

Bu yil ilm dargohini bitiradigan 56 nafar o'quvchidan 2 nafari — Ruxshona Jo'rayeva va Dilshoda Quadratillayevalar imtiozga ega o'quvchilardan ekan. Eng qizig'i, ko'pchilik sevib tomosha qiladigan «Suyunchi» filmi qahramoni Tursunoy Zunnunova ham shu dargohda ilm olgan, ayni chog'da qadrdron maktabida — Otobek To'laboyevning sinf rahbari ekan. Doniyor va Otabekka «Siz uchun Vatan nima?» deb bergan savolimizga «Vatan — bu bizning yashayotgan

uyimiz, qishlog'imiz, buvamiz, buvimiz, ota-onamiz, saboq oladigan o'quv maskanimiz, boshimiz ustidagi musaffo osmon, buvajonimiz bilan birga mehnat qiladigan ko'm-ko' dalalarimiz, uzumzorimiz, olmazorimiz, mehr berib parvarish qiladigan uy hayvonlarimiz, tinim bilmas asalarilarimiz», deya javob berishdi.

O'quvchilarning kitob o'qishga, til o'rganishga, futbol, shaxmat-shashka o'ynashga vaqt topa olishlaridan ko'nгlimiz to'ldi.

Eng asosiyis, ulardagi yashash zavqi, yuksak marralar sari dadil intilishni ko'rib, havasimiz keldi. Bu esa bugunning yoshlariiga xos bo'lgan fazilatlarining asosiyisidir.

Gulchehra KARIMOVA

tortayotgan kutubxonada biz ham bo'ldik. Uning rahbari Dilbar Muhiddinova turli adabiyotlarga boy kutubxona bilan tanishitir ekan, kitobsevar o'quvchilarning ko'pchiligidagi nomma-nom sanab o'tdi. «Kitobxon oila», «Kitobxon muktab» kabi tanlovlarida bu maskan doimo sovrindorlar safida turishining sababini anglagandek bo'ldim. Dilbar opaning o'quvchilarga badiylit qurashishini zavq bilan taqdirmi etishini kuzatish niroyatda maroqli edi.

Yana bir quvonalri jihatni — bu maskanda o'quvchilar kabi ustozlarning ham yutuqlari salmoqligina ekan. Bugungi kunda musiqa fani bo'yicha tumandagi shu soha o'qituvchilariga mahorat muktabini o'tab kelayotgan Ziyoda Ishmurodova faoliyatini alohida ta'kidlagimiz keldi. O'z vaqtida, «Yilning eng yaxshi fan o'qituvchisi» respublika ko'rik-tanloving g'olib bo'lgan Ziyoda opa shogirdlari, musiqa fani o'qituvchilarini Feruza Ahmediyeva, Ra'no Xudoyorova «Yilning eng yaxshi fan o'qituvchisi» tanlovida g'olib bo'lishganini mehr bilan e'tirof etdi.

O'quv ishlari bo'yicha rahbar o'rinnbosari Muqaddas Solihova bilan muloqot chog'i muktabda fizika, matematika, kimyo va biologiya fanlari chuqurlashitirilgan tarzda olib borilishini bilib oldim. Shogirdlariga zavq bilan saboq berayotgan fidoyi ustozlarni, butun vujudi qulopqa aylanib ularni tinglayotgan o'quvchilarni kuzatar ekanman, bu muktabdan hali ko'p xushxabarlar qanot yozishiga ishonchim komil edi.

**Yusuf ABDULLAYEV.
N. SULTONOV o'lgan surʼat**

BILIMLAR SINOSI

**Barcha umumta'lif
muktablari qatori, bizning ilm
dargohimizda ham «Bilimlar bellashuvsi»
bo'lib o'tdi.**

Unda Visola Meliqo'ziyeva, Nozima Hayitmurodova, Umida Islomova turli fanlardan muvaffaqiyatlari ishtirot etib, 2-o'rinni egallashdi va diplom bilan taqdirlanishdi. Endi ular bellashuvning viloyat bosqichida ishtirot etishadi.

Shuningdek, muktabimizning raqs to'garagi a'zolaridan Zarina Hayitmurodova va Feruza Ahmedova 1-o'rinni qo'lga kiritishdi.

Muktabsoshlarimizga navbatdagi bosqichlarda omad tilaymiz.

**Mohinur SHOHIMARDONOVA,
Jizzax viloyati, Jizzax tumanidagi
38-umumta'lif muktabi
o'quvchisi**

SO'ZINGIZGA E'TIBOR BERING

**So'z katta qudratga ega. Bir so'z
bilan olamni munavvar etish-u yana bir so'z bilan kishi
ko'nglini vayron qilish mumkin.**

Ayrim tengdoshlarimizning ba'zida o'ylamay aytilib yuboradigan so'zlarini eshitib, hayron qolaman. Sevimli yozuvchimiz O'tkir Hoshimov «Daftar hoshiyasidagi bitiklar» kitobida shunday yozgan edi: «Odamlar so'z uvolidan ham non uvolidan qo'rqqanchalik qo'rsalar, olam guliston bo'lar edi».

Xulosa o'rnda shuni aytish joizki, xalqimizning «O'yab gapirsang ham o'ylab gapir», degan purma'no maqoliga amal qilib, bir-birimizga mehr ulashib yashaylik. Zero, bu dunyoda yaxshi nom abadiydi.

**Dilnoza ADILBOYEVA,
Navoiy viloyatidagi Navbahor iqtisodiyot va xizmat
ko'rsatish kollejining 1-bosqich o'quvchisi**

**Yaqinda
poytaxtimizning
Yakkasaroy tumanidagi
144-umumta'l'm
mektebida o'tkazilgan
«Orasta qizlar – 2016»
ko'rik-tanlovida
respublikamizdagi
ta'lim muassasalarining
8-9-sinf o'quvchilarini
ishtirok etdi. Unda
joriy yil hududiy
bosqichlarda g'oliblikni
qo'lga kiritgan eng
orasta qizlar 5 ta shart
bo'yicha bellashdi.**

«ORASTA QIZLAR – 2016»

ko'rik-tanloving respublika bosqichi bo'lib o'tdi

Jumladan, o'zini qanday tutishi, qanday odob-birinchi shartda ishtirokchilar odob-axloq va sog'lom turmush tarziga oid ijod namuna lari ko'rgazmasini namoyish etishgan bo'lsa, «O'quvchi kutubxonada

axloq qoidalariiga riyva etishi kerak?» kabi savol-javoblarda, uy-ro'zg'or yumushlariyu pazandachilik borasida, shuningdek, axborot-kommunikatsiya texnologiyalardan foydalanan yuzasidan o'z bilimlarini sinovdan o'tkazishdi.

Tanloving hakamlar hayati a'zolariga orasta qizlar orasidan eng orastalarini tanlab olish oson bo'lmadi. Chunki ishtirokchilarning aksariyati tanlovgaga puxta tayyorlangani, ularning har biri bilimdon va zukko ekanligi sezilib turardi. Shunday bo'lsa-da, «Orasta qizlar – 2016» g'oliblari aniqlandi.

Men sportning tennis va voleybol turi bilan shug'ullanaman, – deydi Qoraqalpog'iston Respublikasining Kegeyli tumanidagi 55-IDUMNing 9-sinf o'quvchisi Go'zal Bisenboyeva. – Tumanimizda o'tkazilgan «Qizlar malikasi – 2016» ko'rik-tanlovida tennis bo'yicha 1-o'rinni egalladim. «Orasta qizlar – 2016» tanlovida esa 3-o'ringa loyiq topilganimdan xursandman.

Yakuniy natijalarga ko'ra, Toshkent viloyati, Bekobod shahridagi 16-umumta'l'm maktebining 9-sinf o'quvchisi Dilmira Abduvahobova 1-o'rin, Namangan

tumanidagi 13-umumta'l'm maktebining 9-sinf o'quvchisi Shahlo Turg'unboyeva 2-o'ringa munosib topildi. Shuningdek, tanlova «Eng bilimdon o'quvchi», «Eng faol o'quvchi», «Eng tashabbuskor o'quvchi», «Eng zukko o'quvchi», «Eng iste'dodli o'quvchi», «Eng izlanuvchan o'quvchi», «Eng talabchan o'quvchi», «Eng tezkor o'quvchi» kabi nominatsiyalari bo'yicha g'oliblar aniqlandi. G'olib va sovrindorlarga diplom va esdalik sovg'alari topshirildi.

F. ABDUSAMAD qizi

PHRASAL VERBS (Iboralar)

Painter: YOQUBBEK

Carry on = continue

For example: Don't stop working. Carry on.

Go on/walk on/drive on = continue going etc:

For example: Don't stop here. Drive on.

Slow down = go more slowly:

For example: You are driving too fast. Slow down.

Break down = stop working (for cars/machines etc.)

For example: I'm sorry I'm late. The car broke down.

COMPLETE THE SENTENCES (Gaplarni to'ldiring)

Dear pupils choose the appropriate verbs to these sentences:

Like, close, watch, do, teach, have, go, like, play, wash, speak.

- The shops open at 9 o'clock and ... at 5.30.
- We ... a lot of different things in our free time.
- Anvar ... four languages.
- Nilufar is a teacher. She ... mathematics to young children.
- Barno ... her hair twice a week.
- He ... football but he doesn't ... very often.
- I ... lunch at home.
- Sardor ... to work by bus.
- I ... TV every day.
- Bobur ... hot weather.

Prepared by Dinora SHAKIROVA

25-aprel 2016

LESSON 84

Ingliz tilini o'rjanamiz! Let's learn English!

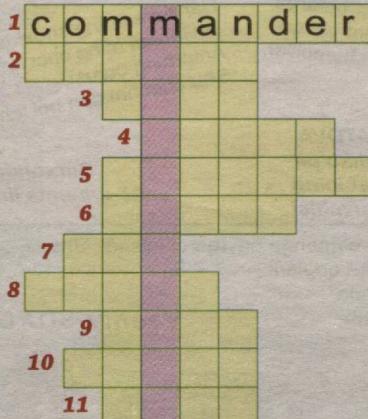
WHAT IS PROVERB?

Proverb is one of the Uzbek oral, ancient, mass genre.

Proverb – is an example of logical observation, it is a wise speech which gathering tact and moral rules. It always warns people, some advise, reproves, criticizes, aggrandizes labour and others. Such feelings as: vital experiences, attitudes to public, history, mental conditions, senses, positive qualities of generation are incarnated in proverbs.

Sarvinoz NAZAROVA,
the pupil of lyceum under Uzbek State World languages university

CROSSWORD

My clever friends if you translate these words from Uzbek into English you can find the key word.

- Boshlig
- Maktab
- Ozod
- Tun
- Bahslashmoq
- Kirmoq
- Tuxum
- Sinf
- To'xtamoq
- Qora rang
- Chizmoq

Ibrohim FAYZIRAHMONOV

DO YOURSELF

Make questions with Past Continuous:

- What/ you/ do/ at 11 o'clock?
- What/ she/ wear/ yesterday?
- Where/ you/ go/ in the evening?
- It/ rain/ when/ you/ went out?
- Your mother/ cooking/ when/ I came?

Aziza RASHIDOVA,
the pupil of school number 77 in Dehqonobod district, Qashqadaryo region

YURTIM BOY BOLALARI!

(Shaxmat bo'yicha jahon championlari aka-uka Javohir va Islombek SHINDOROVlarga)

Yurtim sportchilari,
Asl shaxmatchilari.
Aka-uka g'oliblar –
O'zbekistonim faxri.

Raqiblarni mot qilib,
Yuksaklarni ko'zlaydi.
G'alabaning zavqidan,
Medallari so'zlaydi.

Ukalarim chamanning,
Kichkina lolalari.
Dong'i doston Vatanning,
Sog'lom, boy bolalar!

Gulسانам JUMAYEVA,
Buxoro viloyati, Vobkent
tumanidagi 21-umumta'lilm
mabitining 5-«A» sinf o'quvchisi

MEHNATKASH CHUMOLILAR

Ishlab sira tolmaydi,
O'trib dam olmaydi.
Charchash nima bilmaydi,
Mehnatkash chumolilar.

O'zaro bo'lib o'rtoq,
Ular doimo inoq.
Uyidan ketmas yiroq,
Mehnatkash chumolilar.

Non ushoq tushsa yerga,
Botib bo'lsa ham terga.
Olib ketishar uya,
Mehnatkash chumolilar.

Dam olish yo'q ularga,
Qanday chidar bularga.
Yuz bor rahmat ularga,
Mehnatkash chumolilar.

Nozima DAVLATOVA,
Xorazm viloyati, Qo'shko'pir
tumanidagi 1-umumta'lilm mabitining
5-sinf o'quvchisi

Parizoda SHAHOBIDDINOVA,
poftaxtimizning Yunusobod tumanidagi
97-umumta'lilm mabitining 9-«V» sinf
o'quvchisi

BAHOR GULLARI

E'zoza TURSUNOVA,
poftaxtimizning
184-umumta'lilm
mabitining 3-«B» sinf
o'quvchisi

TARADDUD

Deydi, «Yetti iqlimga
Yetsin yurting dovrug'i.
Har yon timay taralar,
Qaldir'ochlar qo'shig'i.

Har daraxtning shoxida,
Tovlanadi ming chechak.
Arilarning orzusi,
Shu chechakdan bol ichmak.

Bog'da qushlar jam bo'lib,
Sho'x-sho'x qo'shiq aytadi.
Varraklar ham quyoshdan,
Dastxat olib qaytadi.

Maysalarning ifori,
Bag'ishlaydi zavq dilga.
Biz ham gul bo'lib peshvoz,
Chiqajakmiz bahorga.

Lobar RAIMQULOVA,
Surxonaryo viloyati, Denov tumanidagi
25-umumta'lilm mabitining 7-sinf o'quvchisi

Yoz kunlarining birida uch o'rtoq o'rmonga sayrga chiqishdi. Shu
payt havo aynib, osmonni qora bulut qopladi.

Ular yomg'ir yog'ishini sezib, o'rmon
yaqinidagi eski kulba ichiga kirib
olishdi. Zum o'tmay, yomg'ir
sharros quya boshladи.
Bolalar panada turib,
chelaklab quyayotgan
jalanı uzoq tomosha
qilishdi.

Shu payt uch o'rtoq uycha
tomon yugurib kelayotgan,
chamasi 10 yoshlardagi
bolakayga ko'zlarini tushdi.
Kulbagaga yetib kelganida,
u boshdan-oyoq jiqla ho'l
bo'lgan, tanasi esa sovuqdan
dir-dir tirardi.

Shunda bolalar ichidan eng
kattasi unga qarab dedi:

– Yomg'irda qolib ketganing chakki

bo'libdi-da. Ustingni shalabbo bo'lganini aytmaysanmi?! Eh, senga
juda rahmim kelyapti. Afus...

Ikkinchi bola ham unga rahmdilik
bilan shunga o'xshash chiroyli so'zlar
aytdi:

– Bunday havoda dalaning
qoq o'tasida qolib ketish
juda yomon bo'lsa kerak.
Xafa bo'ima, ukajon, senga
hamdardman.

Hamrohlarning uchinchisi
esa bir so'z demadi. U
indamay ko'ylagagini yechdi-
da, sovuqdan qalitirayotgan
bolakayga uzatdi...

Qissadan hissa shuki,
insonni chiroyli so'zlarini emas,
balki go'zal amallari ulug'laydi.

Rus tilidan Zohida
SHAROBIDDIN qizi tarjimasi

VATAN

Vatan! Sen mening g'ururim, faxrim,
Tomirdagi qonim, iftixorimsan.
Senga baxshidadir bu aziz jonim,
Ka'badek muqaddas sajdahohimsan.

Hayotim sururi sen bilan go'zal,
Poyingga bir umr qilaman ta'zim.
Toki hayot ekansasan, hayotman men ham
Onamdek mehribon, ulug'san – xalqim.

Bobolarim yotgan qutlug' zaminim,
Muhammad Boburning yurtisan – Vatan.
Zulfiya she'rclarin har bir misrasi,
Bur so'z bilan to'igan – bu esa Vatan!

Betakrorsan, yagonasan, ona Vatanim,
Qalbimning navosin senga atadim.
Kindik qonim to'kilgan aziz chamanim,
Vatan! Sensan mening hayot javharim.

Ijad zavqi

2016-yil –
«SOG'LOM ONA VA BOLA YILI»

O'roq SAID

ONAMGA

Bugun yana ta'zimdaman,
Ta'zimdaman, onajon.
Senga atab olib keldim,
Turli gullardan marjon.

Gul qistirib yonog'ingga –
Farzandingga boqqin sen.
Marjon bilan bolang mehrin,
Ko'kragingga taqqin sen.

Ham keltirdim ajib do'ppi,
Boshginangga kiyib ol.
Men keltirgan atirlardan,
Ust-boshingga sepib ol.

Hadya etgan shu do'ppimda,
Oy, quyoshning aksi bor.
Butun mehrim oyga mengzab,
Boshginangda ko'rgim bor.

Atirda-chi, mening, ona,
Sevinch yoshim qo'shilgan.
Uni sepsang, doim menga,
Albat, mehring jo'sh urgay.

Gar istasang, tishlarim ol,
Yuragim ham seniki.
Oq sutingni hurmati-chun,
Beray bo'lsa har neki...

Kerak bo'lsa jismimni ham –
Vujudimni bag'ishlay.
Umrim bo'yi madhing o'qib,
Onajonim olqishlay.

Sen oyimsan, quyoshimsan,
Yuldzimsan, onajon!
Zaminim-u osmonimsan,
Sensiz kerakmas jahon.

Baxtinga sen omon bo'lgin,
Tog'lar yoshin yashab yur.
Quyosh kabi yuragingdan,
Menga shu'langu sohib tur...

Bugun yana ta'zimdaman,
Ta'zimdaman, onajon.
Umrim bo'yi boshda tutay,
Sen menga yorug' jahon!

Vasiliy SUXOMLINSKIY

ZILOLANING ORZUSI

Shoda - shoda medallari ko'ksini bezab turgan bu iqtidori tengdoshingiz poytaxtimizning Sergeli tumanidagi 317-umumta'lim maktabining 3-«V» sinif o'quvchisi Zilola Jo'rayeva bo'ladi.

Jazzi qahramonimiz bolaligidan sportga o'zgacha mehr qo'ydi. Buni payqagan Kamola opa farzandini 4 yoshidayoq badiyi gimnastika to'garagiga yetaklab bordi. Nima bo'lidi-yu, biroz vaqt o'tib, Zilola karatening shin kyokushunkay turiga jiddiy qiziqib qoldi. Undan bu haqda so'raganimizda, u shunday dedi:

- Bir kuni to'garakdan qaytayotib, sport zalida

bolalar qizg'in mashg'ulot o'tayotganiga ko'zim tushdi. Ularning chiroli harakatlarini kuzata turib, menda karate sport turiga mehr uyg'ondi. Onamga qiziqishim haqida aytganimda, «Qizim, bu sport turini qo'y. Chunki jarohat olishing, tanang lat yeyishi mumkin. Undan ko'ra, o'z mashg'ulotlaringni davom ettira qol», deya rozi bo'lmadilar. Maqsadim jiddiy ekanini bilgach, boshqa qarshilik qilmadilar.

Zilola, mana 5 yildirki, mahoratlari murabbibi Farhod Temirov qo'l ostida karate sir-asrorlarini puxta o'zlashtirib kelmoqda. Shu kunga qadar, Samarqand, Buxoro, Farg'on, Navoiy viloyatlarida bo'lib o'tgan respublika championatlarida munosib ishtiroy etib, barcha yaqinlari ishonchini oqlab kelmoqda. Jumladan, 2015-yil Navoiy va Samarqand viloyatlarida yoshlar va o'smirlar o'ttasida o'tkazilgan musobaqada faxrli o'rinni qo'lg'a kirdi. Ayniqsa, Buxoroda bo'lib

o'tgan turnir Zilolaning yodida bir umr saqlanib qoladigan bo'ldi. U musobaqada barcha raqiblarini ortda qoldirib, yakunda shohsupaning eng yuqori pog'onasidan joy egalladi.

- Turnirga ustozim bilan jiddiy tayyorgarlik ko'rdik. Bellashuvilar oldidan ular menga «Zilola, aslo bo'sh kelma. Bilaman, sen juda iqtidori, intiluvchan qizsan. Sen, albatta, champion bo'lasan», deya daldala berdilar. G'olib bo'lganimda esa barcha yaqinlarim qatorini sevindilar, - deydi Zilola.

Tengdoshingiz bo'sh vaqtarda kitob o'qish, she'r yodlashni yoqtiradi. Ayniqsa, Tursunboy Adashboev, Dilshod Rajab, Kav-sar Turdiyeva kabi shoirlarning kitoblarini maroq bilan mutolaa qiladi. Zilola kelajakda yetuk sportchi bo'lib, Osyo va jahon championatlarida ona Vatanimiz sharafini munosib himoya qilishni niyat qilgan. Biz

H. HAMDULLAYEV
olgan surʼat

umidli sportchi qizimizga ezgu orzulari ijobat bo'lishiga tilakdoshmiz.

Sa'dullo TURSINOV

PEDAGOGIKA KOLLEJI-JAMOASI G'OLIB

Poytaxtimizda joylashgan «Paxtakor» markaziy stadiunida o'rta maxsus, kasb-hunar ta'llimi muassasalari o'quvchilari o'tasida «Kamolot» kubogi futbol musobaqasining Toshkent shahar bosqichi bo'lib o'tdi.

Musobaqada poytaxtlik yosh futbolchilar Yunus Rajabiy

uchun bellashdilar. Final bosqichida Yunus Rajabiy

nomidagi Toshkent pedagogika kolleji va Olmazor

politexnika kasb-hunar kolleji jamoalar o'zarो kuch

sinashdilar. Yakunly hisobga ko'ra, pedagogika

kolleji sportchilar 6-5 natija bilan g'alaba ozonib,

musobaqaning mamlakat bosqichida qatnashish

imkoniyatini qo'lg'a kirdi.

Muhammadsodiq
ALIMOV

VOHALIK YOSH CHAMPION

Pahlavonkel-bati medallarga boy bu yosh sport-chini ko'rib, «Ushbu iqtidor egasi kim ekan?» deyayot-gandirsiza?

U bugun yurtimizda yosh avlodning ta'lif olishi, sport bilan shug'ullanishi uchun yaratilgan imkoniyatlardan unumli foydalaniib, o'z yutuqlari bilan ustoz va yaqinlarini xushnud etib kelayotgan tengdoshlarimizdan biri Bahriiddin Rasulov bo'ladi.

2002-yilda tavallud topgan bu yosh iste'dod egasi, mana 4 yildirki, sportning karate turi bilan shug'ullanib keladi. Bahriiddin qisqa vaqt ichida respublika miqyosida bo'lib o'tgan yirik musobaqalarda bir necha bor g'oliblikni qo'lg'a kirdi.

- Sport mening hayotim. Utufayli tanim sog', maktabdag'i o'qishlarim esa a'lo. Kelajakdagi eng katta orzuim - jahon championi bo'lib, yurtim nomini butun dunyoga tanitish, - deydi yosh sportchi.

Biz Qashqadaryo viloyati, Yakkabog' tumanidagi 5-umumta'lim maktabining 7-sinf o'quvchisi Bahriiddinning orzulari ushalishiga tilakdoshmiz.

Lobar MAHMUDMEROZOVA,
Sergeli tibbiyot kolleji o'quvchisi

OSIYO CHAMPIONATI YAKUNLANDI

Prezidentimizning 2013-yil 25-fevraldagi «O'zbekiston sportchilarini 2016-yilda Braziliyaning Rio-de-Janeyro shahrida bo'lib o'tadigan XXXI yozgi Olimpiya va XV Paralimpiya o'ynilariga tayyorlash to'g'risida»gi Qaroriga muvofiq bugungi kunda mamlakatimizda dzyudo federatsiyasi tomonidan sportchilarimizning zamonaviy me'yorlar asosida o'quv-mashg'ulotlarni o'tkazishi, xalqaro musobaqalarda munosib ishtiroy etishi uchun keng keng imkoniyatlar yaratilmoqda.

«O'zbekiston» sport majmuasida dzyudo bo'yicha Osiyo championati bo'lib o'tdi.

Har qanday kishi qalbini hayajonga soluvchi Osiyo championatida o'ttizdan ziyyod davlatdan tashrif buyurgan 230 dan ortiq sara dzyudochilar sovrinli o'rinalar va joriy yilda Braziliyaning Rio-de-Janeyro shahrida bo'ladigan XXXI yozgi Olimpiya o'ynilariga yo'llanma beruvchi muhim reyting ochkolarini uchun kurashdi.

Ushbu championatda Diyorbek O'rozboyev, Abdujalil Yusupov, Shahzod Sobirov, Yahyo Imomov, Mirali Sharipov, Soyib Qurbonov, Sherali Jo'rayev, Ramziddin Saidov, Abdulla Tangriyev hamda Muqaddas Kubayeva, Diyora Keldiyorova, Muhayyo Ibrohimova, Omongul Allanaazarova, Gulnor Sulaymonova, Nodira Gulova, Gulnoza Matniyozova, Kumush va Nodira Yo'ldoshevalar singari iqtidor egalari mamlakatimiz sharafini munosib himoya qildi.

Quvonarlisi, erkaklar ishtirokida jamoaviy bahslarda dzyudochilarimiz ilk bor bosh sovrinni qo'lg'a kirdi.

Shukrulla G'ULOMOV

Termiz shahrida «Sog'lom ona va bola yili» Davlat dasturi ijrosi doirasida 2007-2011-yillarda tug'ilgan qizlar o'tasida badiiy gimnastika bo'yicha musobaqa bo'lib o'tdi.

G'OLIBLAR TAQDIRLANDI

Vatanimiz mustaqilligining 25 yilligiga bag'ishlab o'tkazilgan mazkur musobaqada umumjamao hisobida Termiz shahri badiiy gimnastikachi qizlari 1-, jarqo'rg'onlik sportchilar 2- va Denov tumanli gimnastikachilar 3-o'rinni egalladi. «Eng yaxshi ko'rsatkich», «Eng yaxshi chiqish», «Eng yaxshi xoreografiya», «Betakror kompozitsiya», «Eng faol jamaoa» kabi nominatsiyalar bo'yicha ham g'oliblar aniqlanib, munosib rag'batlantirildi. Quvonarli jihatli, viloyatda 2003-yili 94 naftar qizlar sportning badiiy gimnastika turi bilan shug'ullangan bo'lsa, bugungi kunda bu ko'rsatkich 4 ming-dan oshdi.

ZUBAYDA

KATTA TANAFFUS

Bolajonlar, barchangiz katta tanaffusga qo'ng'iroq chalinishini orziqib kutasizlar-a? Axir darslar oralig'idagi qisqa tanaffus suhbatlashishingizga yetmaydi-da! Vaqtan foydalanib, kimdir kutubxonaga, yana birov oshxonaga shoshiladi. Biz ham «Katta tanaffus»da gurunglashmoqchi bo'lgan tengdoshlarining davramizga chorlaymiz.

TOPISHMOQNI TOPING-CHI!

Xorazm viloyatining Hazorasp tumanidagi 2-umumta'l'm maktabining 3-«A» sinf o'quvchisi Ro'zxon ULUG'BEKOVA matematik boshqotirmalarni yechishni va topishmoqlar tuzishni juda xush ko'radi. Ro'zxon sizlarning matematikada qanday natija-larga erishayotganingizni topishmoqlari orqali sinab ko'rnmoqchi ekan.

Mening sakkiz oshnam bor,
Hammasi ham mendan kam.
Gar o'ngacha sanasang,
Meni aytmay qo'yamsan.

9

Nimaning uchi va oxirini topish
mumkin emas?

***

Qaysi raqam parvoz qilishni buyuradi?

3

BALIQ

Nargizaning oyisi,
Savolga tutdi uni:
-Yangilikat qo'ydingmi,
Baliqlarning suvini?

-SUVI akvariumda,
Turibdi-ku to'la - liq.
Kecha quygan suvimi,
Ichib bo'lma baliq!

Mavluda O'RMONOVA,
Farg'on'a viloyati, O'zbekiston tumanidagi
16-umumta'l'm maktabining
7-sinf o'quvchisi

TEZ AYTISH

Qosimjon qizil qalamga
qiziqib qaradi.

Mahliyo AVAZOVA, Surxondaryo viloyati, Qumqo'rg'on
tumanidagi 4-umumta'l'm maktabi o'quvchisi

Biologiya fanidan test

1. Bir pallali o'simliklarga nimalar kiradi?

- A) o'rik;
- B) bug'doy;
- C) pomidor;
- D) olma.

2. Hayvonlarning eng yuqori sistematik grup-pasiga nimalar kiradi?

- A) oila;
- B) sifn;
- C) tip;
- E) turkum.

3. Leykotsitlar odam organizmida qanday vazifani bajaradi?

- A) himoya;
- B) transport;
- D) qonning ivishi;
- E) oqsil sintezi.

Xosiyat HASANOVA
tayyorladi

FILVORD

Ushbu filvordning so'zlarini to'g'ri toping.

A	H	O	S	M	T	U	R	Y
B	N	R	U	A	Y	A	N	A
H	A	V	M	B	O	I	P	L
A	O'	R	A	CH	Y	Z	L	O
L	Z	Q	L	E	CH	A	K	L
I	M	A	A	A	M	A	R	A
I	D	L	K	P	L	N	T	L
R	G'	O	CH	R	E	I	H	O

Shahboz IBROHIMOV,

Qashqadaryo viloyati, Kitob tumanidagi
4-umumta'l'm maktabining 8-«B» sinf o'quvchisi

25-aprel 2016

TAHIR HAYATI:

Omonulla YUNUSOV,
Dilshod KENJAYEV,
Bahodir G'ANIYEV,
Svetlana INOMOVA,
Murtaza SULTONOV,
Zoir ISAJONOV,
Vahobjon RAJAPOV,
Zikrilla TESHABOYEV,
Feruza JALILOVA,
Peruz MATYOQUBOV
(mas'ul kotib)

Navbatchi muharrir

Nodira NAZAROVA
Rassom
Feruzbek
KAMOL o'gli
Sahifalovich-dizayner
Shaxobiddin MAXMADIYEV

«O'zbekiston» NMU
bosmaxonasida chop etildi.
Manzillimiz va bosmaxona manzili:

Toshkent shahri,
Navyo ko'chasi, 30-uy.
Indeks: 100129.
Obuna indeksi: 198.
e-mail: info@tongyulduzi.uz
www.tongyulduzi.uz/Gazeta
O'zbekiston Matbuot va axborot agentligida
0208-raqam bilan 2007-yil
2-fevralda ro'yxatdan o'tgan.

Tahririyatga kelgan barcha
qo'lyozmalar tahrir qilinadi,
mualliflarga qaytarilmaydi.
Haftaning dushanba kuni
chiqadi.

Shakli A-3, 2 bosma taboq.
Bahosi kelishilgan narxda
ISSN 2010-6092
Tel./faks: 244-63-08
Tel./faks: (99871) 244-38-10
Adadi - 50033
Buyurtma - S 5762

8

Muassislar:

O'zbekiston Matbuot va axborot agentligi,
O'zbekiston Respublikasi Xalq ta'limi vazirligi,
«KAMOLOT» yoshlar ijtimoiy harakati
Markaziy Kengashi,
«SO'G'LOM AVLOD UCHUN» hukumatiga
garashli bo'lmagan xalqaro xayriya fondi.

Bosh muharrir

Feruza ADILOVA

Gazeta O'zbekiston Matbuot
va axborot agentligida
0208-raqam bilan 2007-yil
2-fevralda ro'yxatdan o'tgan.

